

BALANSERADE VINSTER OCH UTDELNINGSBART KAPITAL

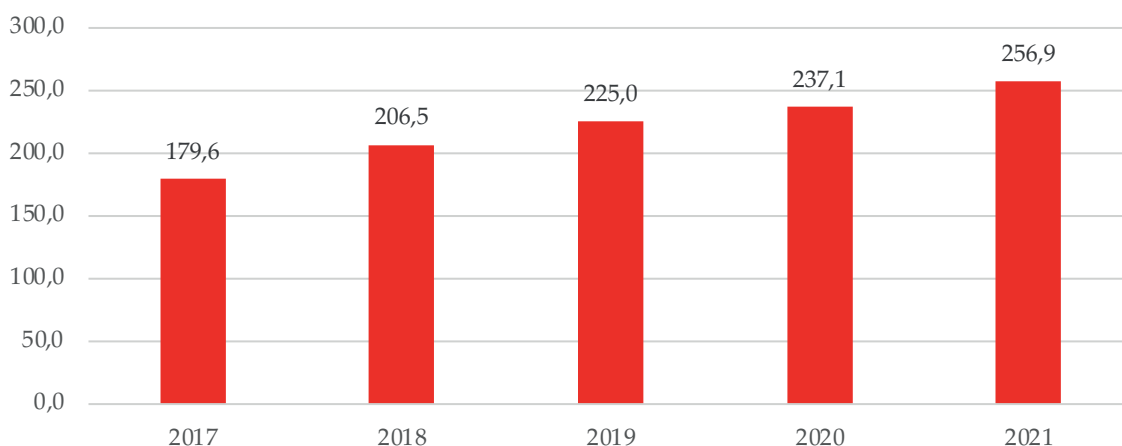
Mellan åren 2017–2021 har företagen i detaljhandeln, utöver aktieutdelningar, samlat ytterligare 77 miljarder i kapital som kan disponeras av ägarna. Tillväxten av anhopat utdelningsbart kapital har skett brett i olika delbranscher.

Detaljhandeln slog rekord i lönsamhet och vinster enligt den senaste sammanställningen från Statistiska centralbyrån (SCB). Vinstökningen var bred och återfanns i alla delbranscher, samt var oberoende av företagsstorlek. Såväl rörelsemarginal som avkastning på eget kapital har varit historiskt högt. Företagen i branschen har blivit alltmer solida, det vill säga att det egna kapitalet har vuxit, och de har därmed stärkt sin förmåga att motstå förluster.¹

Samtidigt delar företagen ut ansevära summor av vinsten till sina ägare. Det väcker frågan om hur det utdelningsbara kapitalet förändrats. För att ge en bild av detta kommer vi att titta på hur de balanserade vinsterna utvecklats i branschens företag. Vi kallar detta för ansamlat fritt kapital. Detta mått visar samlade vinster från innevarande och föregående år minus eventuella förluster samt de aktieutdelningar som skett. Det är ett ansamlat kapital som fritt kan disponeras av ägarna.

Vi kommer här utgå från totala summor i hela branschen. Genom att slå samman samtliga företags resultat- och balansräkningar behandlar vi branschen som om den vore ett enda företag.

Ansamlat fritt kapital som kan disponeras av ägarna
Miljarder kr

Källa: SCB (Företagens ekonomi) samt egna beräkningar

¹Se Fakta från Handels: Lönsamheten i detaljhandeln, december 2022. Fakta från Handels: Utvecklingen av vinster i förhållande till löner, feb 2023.

Sedan 2017 har de ansamlade vinsterna som ägarna har att disponera, efter att genomförda aktieutdelningar är borträknade, ökat med 43 procent eller 77 miljarder. Det kan jämföras med företagens lönekostnader i branschen som under samma period ökade med 11 procent eller 8 miljarder.

Även om hela det ansamlade fria kapitalet i princip kan delas ut så kommer inte ansvarsfulla företag att göra det. Företagen behöver ta hänsyn till framtida behov och de risker som finns för verksamheten. Men även ur det perspektivet är det betydande vinster som har samlats på hög i företagen.

Utvecklingen i större delbranscher

Är detta något som endast gäller vissa delbranscher? Den senaste femårsperioden innehåller två pandemi-år som kan ha haft betydelse. Vi vet att dagligvaruhandeln gick bra under pandemin, men statistiskt blev det ett bortfall till följd av minskad gränshandel. Sällanköpshandeln gick däremot mycket starkt, med undantag för modehandeln som dock repade sig under 2021.

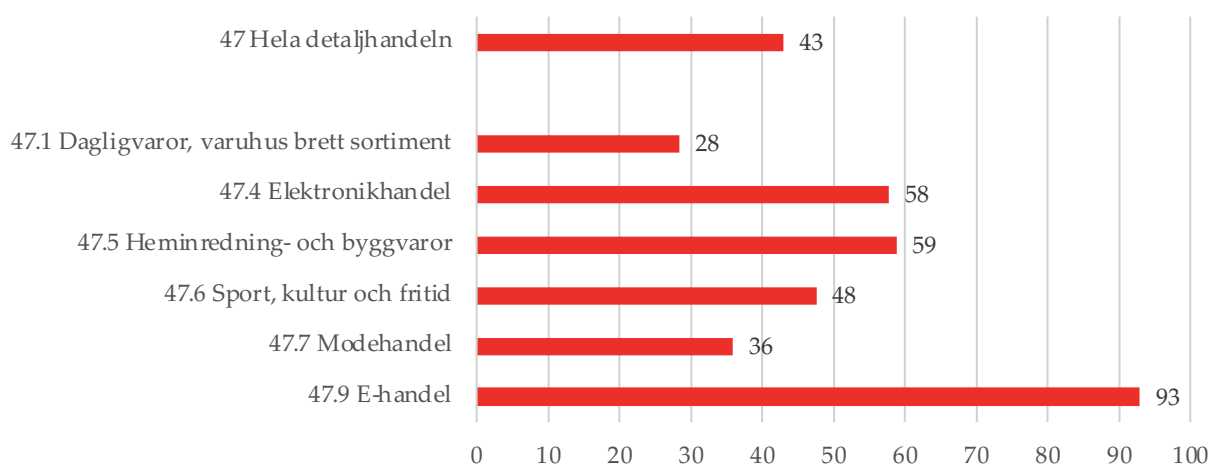
Av statistiken kan vi se att tillväxten av ansamlat fritt kapital skett på bred front. Något lägre för dagligvaror och modehandel som väntat, men starkt för övriga delar av sällanköpshandeln. Såväl elektronik som heminredning/byggvaror och fritid hade en hög tillväxt. E-handeln är speciell då den är en tillväxtbransch där man undvikit större aktieutdelningar och i stället strävat efter att växa genom att bygga upp verksamheter.

Avslutning

Även om det skett löpande aktieutdelningar i branschen har de ansamlade vinsterna ökat kraftigt. De finns kvar i företagen och är möjliga att dela ut under såväl detta år som kommande år. Det är ägarna själva som bestämmer om detta på bolagsstämmor.

Företagen har dock valmöjligheter när det finns ett stort ansamlat kapital. Utöver stora aktieutdelningar finns behov av kommande investeringar, inte minst möjligheter till investeringar i personal. Det är trots allt personalen som arbetat ihop företagets stora vinster.

Förändring av ansamlat fritt kapital - större delbranscher
2017 - 2021 Procent

Källa: SCB (Företagens ekonomi) samt egna beräkningar